

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

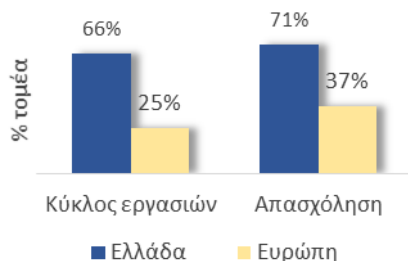
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ:

ΜΕ ΜΟΝΟ ΤΟ 1/3 ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ, Η ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ

Με τον όγκο πωλήσεών του να συρρικνώνεται κατά 5% ετησίως την τελευταία επταετία, το λιανικό εμπόριο στην Ελλάδα προσανατολίζεται σε μια υποχρεωτική αναδιάρθρωση και στην ανεύρεση ενός νέου προτύπου δομών και λειτουργίας. Αυτό είναι το θέμα της νέας μελέτης που συνέταξε η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας και εστιάζει στον εντοπισμό των διαρθρωτικών αδυναμιών των ΜμΕ του κλάδου.

Συνεισφορά μικρών επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου

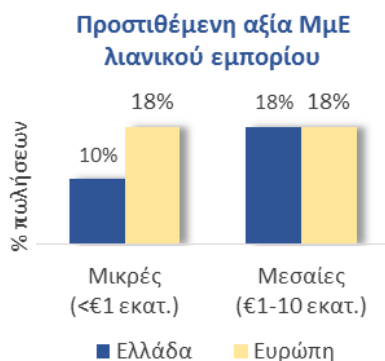

* ως μικρές ορίζουμε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών χαμηλότερο του €1 εκατ.

Πηγή: Eurostat, Εκτιμήσεις ΕΤΕ

Ευρέως αποδεκτή ως βασική αδυναμία του ελληνικού λιανεμπορίου είναι ο μεγάλος αριθμός των μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες καλύπτουν τα 2/3 των συνολικών πωλήσεων έναντι μόλις 1/4 στην ΕΕ. Αν και οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας μπορούν να δικαιολογήσουν μια δομική απόκλιση από τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους, μεγάλο κομμάτι του πλεονάσματος μικρών επιχειρήσεων οφείλεται σε διαρθρωτικές στρεβλώσεις του περιβάλλοντος επιχειρείν στην Ελλάδα και δημιουργεί εμπόδια στην αποδοτική λειτουργία του κλάδου.

Πρώτον, οι ελληνικές μικρές επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου – αν και αντιστοίχου μεγέθους με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές (σε όρους πωλήσεων και απασχόλησης) – δεν καταφέρνουν να παράγουν αντίστοιχο επίπεδο προστιθέμενης αξίας. Συγκεκριμένα, το ποσοστό προστιθέμενης αξίας στις πωλήσεις των μικρών λιανεμπόρων στην Ελλάδα είναι σχεδόν το 1/2

Πηγή: Eurostat, Ελ.Στατ. Εκτιμήσεις ΕΤΕ

του αντίστοιχου ποσοστού που επιτυγχάνουν οι μεγαλύτεροι λιανεμπόροι (10% έναντι 18% την τελευταία δεκαετία), ενώ δεν παρατηρείται αντίστοιχη απόκλιση σε άλλες χώρες της ΕΕ (με το ποσοστό αυτό κατά μέσο όρο στο 18% ανεξαρτήτως μεγέθους επιχείρησης). Η αδύναμη αυτή εικόνα της «μέσης» επιχείρησης λιανικού εμπορίου στην Ελλάδα αποκρύπτει έντονες ανομοιογένειες. Βάσει στοιχείων από έρευνα πεδίου που διεξήγαμε σε 300 ΜμΕ λιανικού εμπορίου, εντοπίσαμε σημάδια ενός κλάδου διαιρεμένου σε τρία διακριτά κομμάτια:

- ✓ τις δυναμικές επιχειρήσεις (38% του τομέα) οι οποίες επιτυγχάνουν θετικά λειτουργικά αποτελέσματα έχοντας υιοθετήσει ένα συνδυασμό επενδυτικών και στρατηγικών κινήσεων έναντι της κρίσης,
- ✓ τις αδύναμες επιχειρήσεις (1/4 του τομέα) οι οποίες βρίσκονται στα όρια

επιβίωσης χωρίς να έχουν προβεί σε καμία επενδυτική ή στρατηγική κίνηση την τελευταία πενταετία, και

- ✓ τις λοιπές επιχειρήσεις (38% του τομέα), που παλεύουν με λιγότερο στοχευμένο πλάνο σε σχέση με τις δυναμικές και λειτουργικά βρίσκονται σε μια ενδιάμεση των δύο παραπάνω κατηγοριών κατάσταση.

Δεύτερον, το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων λιανεμπορίου δημιουργεί πιέσεις στη ρευστότητα και στον εμπορικό κύκλο τους, καθώς οι προμηθευτές τους έχουν έντονο διαπραγματευτικό πλεονέκτημα, με το βασικό προμηθευτή να καλύπτει το 40% των συνολικών πρώτων υλών και να είναι κυρίως μεγάλη επιχείρηση (σε ποσοστό 30% επιχείρηση του εξωτερικού). Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στην Ελλάδα αντιστοιχούν 3 λιανέμποροι ανά χονδρέμπορο έναντι 2 κατά μέσο όρο για την ΕΕ – υποδηλώνοντας μια σχετικά πιο ολιγοπωλιακή δομή του ελληνικού κλάδου χονδρικού εμπορίου σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

**Χρήση παραγωγικών συντελεστών στο
λιανικό εμπόριο: Σύγκριση Ελλάδας - Ε.Ε. 28**

	Ελλάδα	ΕΕ 28	Πλεονάζον ποσοστό
Απασχολούμενοι / Πωλήσεις (σε εκ. €)	8,7	7,6	16%
Πάγιο ενεργητικό/ Πωλήσεις	0,67	0,14	376%

*Η εκτίμηση έχει γίνει βάσει σταθμισμένου μέσου όρου των δεικτών των επιμέρους μεγεθών
Πηγή: ICAP, BACH, Eurostat, Εκτιμήσεις ΕΤΕ

αποτελεσματικότητα χρήσης παγίων κεφαλαίων αντίστοιχη των ευρωπαϊκών δεδομένων και (ii) ένα 1/4 το οποίο λειτουργεί με αποτελεσματικότητα κατώτερη του 20% της αντίστοιχης μέσης ευρωπαϊκής. Από την άλλη πλευρά, είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι ο έτερος παραγωγικός συντελεστής – η εργασία – δε φαίνεται πλεονασματικός καθώς οι απασχολούμενοι που απαιτούνται για την επίτευξη €1 πωλήσεων είναι μόλις 16% περισσότεροι σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Τρίτον, ο κλάδος λιανικού εμπορίου στην Ελλάδα χρησιμοποιεί σχεδόν 5πλασιας αξίας πάγια κεφάλαια σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο για να πετύχει €1 πωλήσεων – γεγονός ενδεικτικό αναποτελεσματικής χρήσης παγίων κεφαλαίων και διαρθρωτικά αδύναμων επιχειρήσεων. Ισχυροποιώντας το προαναφερόμενο συμπέρασμά μας για έντονη ανομοιογένεια μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου, ξεχωρίζει (i) ένα 1/3 του τομέα των ΜμΕ λιανεμπορίου όπου χαρακτηρίζεται από

Βάσει των παραπάνω, η αναδιάρθρωση του κλάδου εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί χωρίς ωστόσο έντονες πιέσεις περιορισμού της απασχόλησης. Επιβεβαιωτικά σε αυτό εμφανίζονται τα στοιχεία της έρευνάς μας, βάσει των οποίων το ποσοστό των ΜμΕ λιανικού εμπορίου που προχώρησε σε απολύσεις ήταν χαμηλότερο του λοιπού τομέα τόσο στα αρχικά στάδια όσο και στα επόμενα στάδια της κρίσης. Συνεπώς, η επόμενη ημέρα του λιανικού εμπορίου αναμένεται με παρόμοιο αριθμό εργαζομένων οι οποίοι θα απασχολούνται σε κατά μέσο όρο μεγαλύτερες επιχειρήσεις που θα έχουν τη δυναμική να επιφέρουν υψηλή προστιθεμένη αξία στον κλάδο, μέσω στρατηγικών (i) branding, (ii) e-commerce, και (iii) αποτελεσματικής διαπραγμάτευσης με προμηθευτές.

Η μελέτη συγκυρίας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με θέμα το Λιανικό εμπόριο μπορεί να ανευρεθεί στην ενότητα Κλαδικές Αναλύσεις του E.Spot (online περιοδικό της Εθνικής Τράπεζας) στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<https://www.nbg.gr/el/the-group/press-office/e-spot/reports/smes-retail-trade>

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 2016